

harmadik szempont is: kedvében járni az antiszemitáknak, teljesíteni ideológiai követelésüket.

Mint említettük, az embereket egyéni kiválasztás alapján hívták be. Az egyik döntő szempont az volt, hogy olyanokat vigyenek munkaszolgálatra, akik a zsidó közösségben kiemelkedő szerepet játszottak. Különös előszeretettel kerítették sort azokra, akik tehetősek voltak, vagy mint szabadfoglalkozású diplomások nevet szereztek maguknak, illetve olyanokat, akik az iparban és az üzleti életben foglaltak el vezető pozíciókat, továbbá ismert cionistákat és hitközségi vezetőket. De mindenekelőtt azokat mozgósították, akik ellen keresztény környezetük valami okból „kifogást” emelt. A bejelentések, pontosabban feljelentések jó része irigy és erkölcsileg züllött egyénektől érkezett, akik a behívandó zsidók vagyónát akarták megkaparintani, vagy a helyükbe akartak lépni. Mások az antiszemita alapon álló Baross Szövetség helyi szervezetének biztatására vettek tollat a kezükbe, vagy az elhárítás, a szakmai egyletek, kamarák valamelyike állt mögöttük.

Nem lennének tisztességesek, ha említetlenül hagynánk azt a tényt, hogy ha nem is gyakran, de előfordult, hogy egyes zsidók vagy zsidó csoportok érdekében beadvánnyal fordultak a honvédelmi miniszterhez vagy a kormányzóhoz. Az ilyen esetek azonban nem voltak túlságosan jellemzőek. Kivételezést vagy áthelyezést túlnyomó részben kikeresztelkedettek számára és szabadfoglalkozású értelmiségiek számára kértek, mindenekelőtt orvosoknak. Ilyenfajta kérelmet nyújtott be például a Magyar Szent Kereszt Egyesület, amely a római katolikus hitre térteket tömörítette, továbbá a budapesti Lipótvárosi Orvostársaság.⁵⁴

A honvédelmi minisztérium „a hazafias érzelmű honpolgárok és szervezetek kívánságának eleget téve” 1942. április 22-én titkos utasítást adott a KMOF-nak és a kilenc hadtest parancsnokának, gondoskodjanak arról, hogy a táborigazgatás-századok személyi állományában 10–15%-ban „közismert vagy jómódú” zsidók legyenek. Az utasítás értelmében ilyen zsidók esetében nem kell szigorúan ragaszkodni ahhoz a rendelkezéshez, amely a frontszolgálatra kiküldhető életkorának felső határát 42 évben szabta meg abban az esetben, ha „bomlasztó” tevékenységet, pl. „suttogó propagandát” folytatott az illető.⁵⁵

A SAS-behívókat közvetlenül a hadtestparancsnokságok küldték ki. Az illetékes kiegészítő parancsnokságnak csak a névsort küldték meg, hogy ellenőrizhessék, érkezett-e a rajta szereplő személyek valamelyikével kapcsolatban bejelentés.⁵⁶ A névsorokat a minisztériumtól kapott adatok alapján állították össze, a minisztérium pedig különféle forrásokból érkező bejelentéseket vett figyelembe. A sok bejelentés (vagy inkább feljelentés) „névtelen magánszemélyektől” vagy „hazafias érzelmű cso-